

Protokoll 4/2025

fört vid Äldrenämndens sammanträde tisdagen den 22 april
2025 kl. 16:45-17:05, Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Ledamöter

Nike Örbrink (KD) Vice ordförande
Vivianne Gunnarsson (MP)
Hugo Laigar (M)
Anette Hellström (M)
Liliane Åkerlund (SD)
Robert Mjörnberg (V) Ordförande
Sven Britton (S)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Gabriel Rindborg (S) ersätter Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Felix Finnveden (S)
Rosie Rothstein (L) ersätter Margita Jacobsson (L)
Malin Frick (C) ersätter Thomas Wahlman (C)
Inger Gretzer Qvick (V)

Ersättare

Ulrika Palm (S)
Magnus Ivarsson (V)
Karin Södergren (V)
Rebekka Dominique (MP)
Kristina Ekelund (M)
Basu Alam (M)
Åke Nordström (SD)

Övriga närvarande

Ulrika Lindhe Nämndsekreterare
Karin Bülow Förvaltningschef
Jonna Hermansson Avdelningschef
Erika Cederlöf Avdelningschef
Susanne Brinkenberg Avdelningschef
Therese Lang Avdelningschef
Carl Smitterberg Enhetschef
Marcus Björk Borgarrådssekreterare

Justerare

Robert Mjörnberg, Nike Örbrink

Datum för justering

2025-04-25

Paragraf

§§1-20

Sekreterare

Ulrika Lindhe

§ 1**Närvarande****Beslut**

Närvaro tas och fastställs i enlighet med sida 1 av protokollet.

§ 2
Val av justerare**Beslut**

Äldrenämnden utser vice ordförande Nike Örbrink (KD) att justera protokollet jämte ordförande Robert Mjörnberg (V).

Protokollet justeras fredagen den 25 april 2025.

§ 3**Anmälan av protokollsjustering från äldrenämnden den
25 mars 2025**

ALD 2025/68

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/68-7 (Signerad) §1-12, 14-20 Protokoll skapad
ALD 2025-03-27 12.07.38
- ALD 2025/68-8 (Signerad) §13 Protokoll skapad ALD 2025-
03-26 16.56.09

§ 4**Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning****Beslut**

Äldrenämnden fastställer den utsända föredragningslistan.

En övrig fråga anmäls.

§ 5**Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och
ersättare**

**Hugo Laigar m.fl. (M) lämnar in en skrivelse om
egenvård, diarienummer ALD 2025/218.**

Äldrenämnden 22 april 2025

Skrivelse från Moderaterna

Egenvården är centralt i omställningen till en nära vård. Hälso- och sjukvårdspersonal kan skriva ett egenvårdsintyg för ansökan om praktiskt stöd från hemtjänsten för att utföra egenvård. Det är viktigt att primärvårdens och kommunens användning av egenvårdsintyget, och samverkan för att stödja äldre personers egenvård i Stockholms län fungerar väl.

Sjuksköterskor och distriktssköterskor utfärdade flest intyg, följt av läkare och fysioterapeuter. De vanligaste egenvårdsåtgärderna var hantering av mediciner, påtagning av kompressionsstrumpor samt fysisk aktivitet.

Stöd till egenvård uppfattas som en underutnyttjad resurs, men att få till en välfungerande samverkan är svårt. Utmaningar är det stora antalet utförare av vård och hemtjänst, låg kunskap om hur samverkan kan bedrivas, samt otydlighet kring begrepp kopplade till den regionala överenskommelsen för stöd till egenvård.

Mot bakgrund av ovan vill vi ställa följande frågor till förvaltningen:

- Hur många egenvårdsintyg är beslutade av Stockholms stad, uppdelat per stadsdel? Och hur många avslag?
- Hur informeras äldre om möjligheten till egenvårdsintyg?
- Hur utbildas hemtjänstpersonal/hemtjänstchefer i hur de ska implementeras?
- Hur utbildas biståndshandläggare om hur egenvårdsintyg kan erbjudas äldre?
- Hur kan man förenkla ansökan för att fler ska kunna utnyttja detta?

§ 6**Äldredirektörens information**

Äldredirektör Karin Bülow informerar om profilboende.

Hösten 2024 genomfördes en ny upphandling avseende enstaka platser i profilboende då den tidigare nått full avtalslängd, den tidigare upphandlingen genomfördes 2021. Profilboende är en form som inte omfattas av valfrihet utan upphandlingen genomförs enligt LOU. I upphandlingen ställs krav på att kunna möta specifik målgrupps behov utifrån fem målgrupper utöver det ställs grundkrav motsvarande de som ställs i LOV-upphandling för vård- och omsorgsboende. 2023 var snittet 258 månadsplaceringar på profilboende.

I denna upphandling, jämfört med de tidigare, har förvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna beräknat behovet för respektive inriktning; Demenssjukdom med svårare symptom, Psykisk diagnos/funktionsnedsättning, Förvärvad hjärnskada, Specifika diagnoser och Samsjuklighet. Anbudslämnarna har kunna lämna anbud på en eller flera inriktningar. Inför upphandlingen genomfördes också en marknadsanalys för att säkerställa att de inriktningar som staden har behov av finns att tillgå, resultatet av den analysen gjorde att upphandlingen även denna gång genomfördes nationellt för att kunna säkerställa att det fanns ett anbudsunderlag.

Som tilldelningsgrunder användes bästa förhållande mellan pris och kvalitet, som mervärde fanns bland annat geografiskt läge där mervärde gavs för "inom Stockholms stad" samt ett lägre mervärde för "i Stockholms län", verksamheter utanför Stockholms län fick inte mervärde avseende geografiskt läge.

Annette Hellström (M) frågar vad som definierar samsjuklighet, där äldredirektör Karin Bülow svarar att det är en kombination av flera diagnoser.

Nike Örbrink (KD) meddelar att man i framtiden önskar kort redogörelse, likt den här informationen, om kommande upphandlingar. Äldredirektör Karin Bülow svarar att äldreförvaltningen säkerställer rutinen att informera äldrenämnden när tilldelningar är klara och om en upphandling eller tilldelning överprövas. Om frågor

skulle uppstå mellan sammanträden går det bra att kontakta äldredirektören Karin Bülow.

§ 7**Underlag för budget år 2026 med inriktning för år 2027 och 2028**

ALD 2025/25

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD) och Hugo Laigar m.fl. (M) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande.

Rosie Rothstein (L) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordföranden Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Liliane Åkerlund (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Sverigedemokraterna.

Malin Frick (C) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Centerpartiet.

Beslutsgång

Ordföranden Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

I underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 beskriver och analyserar nämnden de kommande årens utveckling inom äldreomsorgen samt konsekvenserna för staden. Nämndens analyser är underlag i arbetet med stadens budget 2026 och lyfter strategiskt viktiga frågor så som utvecklingsbehov, utmaningar och prioriteringar inför framtiden.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/25-1 Tjänsteutlåtande - Underlag för budget 2026 med inriktning 2027
- ALD 2025/25-1.1 Bilaga 1 - Blankettset

- ALD 2025/25-1.2 Bilaga 2 - Lokalförsörjningsplan 2026-2028
- ALD 2025/25-1.3 Bilaga 3 Lagar och utredningar som kommer träda i kraft under planperioden

Äldrenämnden
Förslag till beslut
2025-04-22
Ärende 7
Dnr ALD 2025/25

Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028

Förslag till beslut

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med ett underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget.
3. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna har i sin skuggbudget redogjort för våra visioner, mål och inriktningar. För att genomföra detta ska förvaltningen återkomma till nämnden med ett omarbetat underlag för budget.

Liliane Åkerlund (SD)

Åke Nordström (SD)

2025-04-22

**Underlag för budget 2026
med inriktning 2027 och 2028
för äldre nämnden**

Ärende 7

Malin Frick (C)

Förslag till beslut

- Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
- Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med ett förslag till inriktning utifrån Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige
- Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för det framtida Stockholm – en stad som håller ihop och ger kraft åt varje människa att förverkliga sina drömmar. Stockholm ska vara en frihetlig, grön, öppen, trygg och rolig stad där stadens styrkor tas tillvara genom samarbete med företag, akademi och civilsamhälle.

Stockholm har stora utmaningar. Efter att länge ha varit en ledstjärna i klimatarbetet, riskerar Sverige och Stockholm att tappa fart i klimatomställningen. Utanförskapet på vissa platser är stort, kriminaliteten växer och vi befinner oss i en eskalerande våldsspiral orsakad av kriminella nätverk. Det är svårt att hitta bostad, det är brist på både förskollärare och förskoleplatser och skillnader i skolresultaten är för stora. Skolorna är hårt pressade av en stram ekonomi vilket fått stora konsekvenser. Planbristen försvårar för barn och ungdomar att idrotta och få en meningsfylld fritid. De demografiska förändringarna i Stockholm får enorma konsekvenser och majoriteten behöver snabba på arbetet på att möta dessa förändringar.

Dessa utmaningar ser vi även lokalt i flera av Stockholms många olika lokalsamhällen. Vi måste värna dessa och skapa stadsdelar med egna identiteter, levande centrum och kvarter.

Det är oacceptabelt att kriminella gäng sprider otrygghet i samhället. Gängen rekryterar allt längre ner i åldrarna och det har också blivit vanligare att tjejer/kvinnor dras in i grov organiserad brottslighet. Studier visar att kvinnors inblandning i den organiserade brottsligheten ofta förbises av polis, socialtjänst, sjukvård och andra viktiga samhällsaktörer. Stockholms stad bör utveckla sätten att arbeta mot välfärdsbrottslighet i hela koncernen – här är äldre nämnden inget undantag.

Fler lever längre och har ett friskare liv i Stockholm. Samtidigt har gruppen äldre blivit mer heterogen och inkluderar människor i ett brett åldersspann med olika bakgrund, utbildning, intressen, färdigheter, kultur och boendemiljö. Därför värnar vi om valfriheten inom omsorgen och mångfalden av stöd och service som ska finnas till gagn

för äldre.

Många av de insatser och det stöd som staden tillhandahåller är biståndsbedömda, men allt behöver inte vara det. Därför vill Centerpartiet att fler av stadens insatser för äldre beviljas utifrån enkla urvalskriterier istället för omfattande biståndsutredningar. I de fall biståndsbedömningar behövs ska den enskildes behov väga tungt

Förebyggande hälsovård och mötesplatser är särskilt viktigt för våra äldre. Under kommande år vill vi se satsningar på förebyggande hälsovård och utveckling av mötesplatser för äldre, vilket syftar till att förebygga ohälsa och främja livskvalitet.

I Centerpartiet tror vi på alla människors förmåga att själva forma sin egen framtid. Det viktigaste är inte varifrån du kommer, utan var du är på väg. Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för ett Stockholm som håller ihop. I övrigt hänvisar vi till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige för vilka prioriteringar som bör ligga till grund för planeringen för perioden 2026-2028.

Äldrenämnden 22 april 2025

Ärende 7

Dnr: ALD 2025/25

Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 för Äldrenämnden

Nike Örbrink (KD)
Hugo Laigar (M) m.fl.

Särskilt uttalande

Kristdemokraterna och Moderaterna ser med oro på att planeringen av antalet nya vård- och omsorgsboenden kan komma att behöva revideras till följd av den uppskrivna prognosen för behov. I det redan ansträngda ekonomiska läget som staden befinner sig i ser vi risken att prognosuppskrivningen, tillsammans med vänsterstyrets hårdnackade motstånd mot privata aktörer, riskerar att öka stadens skuldsättning ytterligare. Staden bör vara öppen för fristående aktörer när det finns möjlighet till det. Vi tycker att det är allvarligt att staden riskerar att gå miste om viktiga och nödvändiga investeringar i äldreomsorgen till följd av majoritetens ideologiska skygglappar. Vi välkomnar alla investeringar som kan förbättra äldreomsorgen för stockholmarna.

Kompetensförsörjningen är ett område som vi ser gärna hade fått större utrymme i det förslag som nuvarande majoritet för vidare inom stadens förvaltning. I detta underlag bör rimligtvis också kost och måltider fått större plats av den styrande majoriteten. Det är av yttersta vikt att se till kosthållningen, särskilt på äldre dagar eftersom risken att drabbas av undernäring då är större. Undernäring i sig medför framförallt en minskad livskvalitet för den enskilde och har dessutom stora samhällskostnader.

Vi instämmer i förvaltningens bedömning att tillämpningsanvisningar för köhanteringssystem inom särskilt boende för äldre behöver ses över. De tillfälliga vakanser som uppstår till följd av flytt inom beståndet måste minska och hållas till ett minimum. Särskilt när behovet och efterfrågan väntas öka ytterligare de närmsta åren.

Äldrenämnden 22 april 2025

Ärende 7

Dnr: ALD 2025/25

Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 för Äldrenämnden

Rosie Rothstein (L)

Särskilt uttalande

Liberalerna instämmer i förvaltningens bedömning att tillämpningsanvisningarna för köhanteringssystem inom särskilt boende för äldre behöver ses över. De tillfälliga vakanser som uppstår till följd av flytt inom beståndet måste minska och hållas till ett minimum. Behovet och efterfrågan på särskilda boenden för äldre väntas öka de närmaste åren. Vi noterar att det behövs mellan 4 300 och 6 100 fler platser i särskilt boende till 2050. Detta ställer krav på ökad takt i nybyggnationen, förbättrad och mer samordnad planering, samt utveckling av nya boendeformer som bättre matchar behoven – exempelvis delningsboenden och andra mellanformer.

Liberalerna ser med oro på att planeringen av antalet nya vård- och omsorgsboenden kan komma att behöva revideras till följd av den uppskrivna prognosen för behov. Det är av yttersta vikt att Stockholm är redo att möta detta växande behov med nödvändiga investeringar. I detta läge måste staden vara öppen för att också fristående aktörer bidrar till utbyggnaden. Vi ser det som allvarligt att staden riskerar att gå miste om viktiga investeringar i äldreomsorgen på grund av ideologiska övertygelser från den styrande majoriteten.

Liberalerna välkomnar alla satsningar som förbättrar äldreomsorgen för stockholmarna – oavsett om de är kommunala eller privata. Vårt fokus ligger på kvalitet, tillgänglighet och trygghet för de äldre.

Vi vill också lyfta fram vikten av att inkludera anhöriga i omställningen till en god och nära vård. Det gäller inte minst när nya arbetssätt och digitala lösningar införs, där anhöriga kan spela en avgörande roll för både kontinuitet och trygghet.

§ 8**Godkännande av fördelning av statsbidrag för
upsökande arbete och hälsosamtal 2025**

ALD 2025/70

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av statsbidrag för uppsökande arbete och hälsosamtal 2025.

Särskilt uttalande

Hugo Laigar m.fl. (M), Nike Örbrink (KD) och Rosie Rothstein (L) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) finner att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

För tredje året i rad fördelar Socialstyrelsen statsbidrag för hälsosamtal i syfte att stödja kommunernas arbete med att minska ofrivillig ensamhet. Målgruppen är äldre som inte har insatser från äldreomsorgen. Socialstyrelsen nycklar ut medel till kommunerna och den totala summan för Stockholms stad är 6 237 515 kronor. Äldreförvaltningen föreslår att avsätta 400 000 kr för stadsövergripande insatser och att resterande medel fördelas till samtliga elva stadsdelsförvaltningar utifrån antal personer som är 65 år och äldre. Under året kommer uppföljningar av stadsdelsförvaltningarnas arbete att ske kontinuerligt samt att förutsättningarna för en stadsgemensam modell för hälsosamtal ses över.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/70-3 Tjänsteutlåtande - Fördelning statsbidrag hälsosamtal

Äldrenämnden 22 april 2025

Ärende 8

Dnr: ALD 2025/70

Godkännande av fördelning av statsbidrag för uppsökande arbete och hälsosamtal 2025

Hugo Laigar m.fl. (M)

Nike Örbrink (KD)

Rosie Rothstein (L)

Särskilt uttalande

Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna ser positivt på att regeringen anslår medel för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre. Ensamhet är ett folkhälsoproblem som vi behöver adressera på alla nivåer för att fler äldre ska kunna leva ett rikt och hälsosamt liv.

Vi vill dock understryka att staden måste hitta effektiva metoder för att nå äldre som är ensamma. När staden får över sex miljoner kronor av regeringen förutsätter vi att det finns en genomtänkt plan för hur dessa medel ska användas. Givet resultatet från 2024 är det avgörande att staden hittar vägar för att nå äldre ensamma män som är i behov av hälsosamtal då de inte nås av möjligheterna i samma utsträckning.

Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna förutsätter att resultaten av åtgärderna redovisas på ett transparent sätt för att hälsosamtalen ska kunna utvecklas framöver och för att fler äldre nås av denna åtgärd.

§ 9**Skrivelse om kostnader för återtagande av vård- och omsorgsboenden i egen regi**

ALD 2025/56

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse om kostnader för återtagande av vård- och omsorgsboenden i egen regi.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD) och Hugo Laigar m.fl. (M) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) finner att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Nike Örbrink, Hugo Laigar och Thomas Wihlman har inkommit med en skrivelse där de framför att det nuvarande styret i Stockholms stad på ideologisk grund har genomfört verksamhetsövergångar från privata aktörer. Därför önskar författarna av skrivelsen att få en redovisning av de kostnader som direkt härrör från återkommunaliseringar av vård- och omsorgsboendena under mandatperioden.

Under nuvarande mandatperiod har sju vård- och omsorgsboenden återtagits i egen regi. De direkta kostnaderna för återtagandet för dessa boenden har uppskattats till 0,4 mnkr per återtagande och 2,7 mnkr totalt. Utöver dessa merkostnader har förvaltningens egen personal lagt ned arbetstid i samband med övertagandet. Denna personal har inte ersatts och innebär därmed ingen ökad kostnad för förvaltningen. Omräknat i pengar kostar den nedlagda arbetstiden 0,7 mnkr per återtagande och 4,9 mnkr totalt.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/56-2 Tjänsteutlåtande - Svar på skrivelse om kostnader för återtagande av vård- och omsorgsboenden i egen regi
- ALD 2025/56-2.1 Skrivelse om kostnader för återtagande av vård- och omsorgsboenden i egen regi av Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar m.fl. (M) och Thomas Wihlman (C)

Äldrenämnden 22 april 2025

Ärende 9

Dnr: ALD 2025/56

**Skrivelse om kostnader för
återtagande av vård- och
omsorgsboenden i egen regi**

Nike Örbrink (KD)

Hugo Laigar (M) m.fl.

Särskilt uttalande

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för svar på vår skrivelse. Vi finner vi det anmärkningsvärt att bara två av de nio vård- och omsorgsboendena där avtalstiden löpt ut under mandatperioden har upphandlats på nytt. Vi kan inte dra någon annan slutsats än att vänsterstyret medvetet ägnar sig åt en form av återkommunalisering i smyg.

Styrets ideologiska aversion mot privata alternativ urholkar äldres valmöjligheter och egenmakt över sina egna liv. På sikt innebär också en minskad konkurrens sämre kvalitet och avtagande innovationsförmåga. Äldre i Stockholm förtjänar den bästa möjliga äldreomsorgen, något de inte får av vänsterstyrets blinda stirrande på driftsformen.

§ 10**Svar på remiss om revidering av program för inköp**

ALD 2025/105

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om revidering av program för inköp och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande

Malin Frick (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordföranden Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Hugo Laigar (M) och Rosie Rothstein (L) föreslår att nämnden beslutar enligt det gemensamma förslaget från Moderaterna och Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat revidering av program för inköp till äldrenämnden. Syftet med revideringen har varit att anpassa programmet till aktuella behov och utmaningar samt tydliggöra ansvar och organisation inom nämnder och bolag.

Inköpsmålen används nu som grund för programmets struktur istället för kommunfullmäktiges inriktningsmål. Två av målen har fått nya benämningar för att bättre spegla hållbarhet, inklusive miljö och klimat samt rättvisa arbetsvillkor och etiska aspekter inom upphandlingar. Nya avsnitt om välfärdsbrott, säkerhet, klimat, beredskap och riskhantering har lagts till. Programmet betonar även användning av arbetsrättsliga kontraktsvillkor vid upphandlingar och förtydligar behovet av samordning mellan stadens nämnder och bolag samt kostnadseffektivitet genom att optimera resurser.

Äldreförvaltningen stödjer de föreslagna förändringarna i Stockholms stads reviderade program för inköp och välkomnar stärkt fokus på att motverka välfärdsbrott, säkerställa arbetsrättsliga

villkor och främja etisk handel. Förvaltningen ser positivt på att samordning och samarbete mellan nämnder och bolag lyfts fram för att förbättra upphandlingsprocessen

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/105-2 Tjänsteutlåtande - Svar på remiss av revidering av program för inköp
- ALD 2025/105-2.1 Bilaga - Stockholms stads program för inköp

Äldrenämnden 22 april 2025

Ärende 10

Dnr: ALD 2025/105

**Revidering av program för inköp.
Svar på remiss från
kommunstyrelsen**

Rosie Rothstein (L)

Hugo Laigar (M)

Förslag till beslut

1. Att programmet ges skarpare rutiner om hur staden kan stödja stadsdelsförvaltningarna i de upphandlingar som förvaltningarna ansvarar för.
2. Att staden inrättar avtalscontrollers för att säkerställa att stadens inköp och upphandlingar är både socialt och ekonomiskt hållbara.
3. Att därutöver anföras

Liberalerna välkomnar revideringen av Stockholms stads program för inköp, det är ett viktigt steg i arbetet för att säkerställa att stadens resurser används ansvarsfullt och effektivt. Vi har vid upprepade tillfällen lyft vikten av att motverka välfärdsbrottslighet inom stadens verksamheter, och vi ser positivt på att dessa frågor nu ges fokus i programmet.

Stockholms stad gör årligen inköp för stora belopp, och det är avgörande att de genomförs med seriösa aktörer som följer lagar och regler. Genom att skärpa rutinerna och ställa tydligare krav minskar vi risken för att oseriösa och kriminella aktörer får tillgång till stadens skattemedel. Det förutsätter också förbättrade kontroller och uppföljning genom hela inköpsprocessen.

Liberalerna anser att Stockholm måste ställa tydligare krav i sina upphandlingar, både initialt och löpande under hela avtalstiden när det gäller entreprenörers skyldighet att dela information. Det räcker inte med krav vid upphandlingstillfället, utan informationsdelningen måste fortsätta kontinuerligt. Vi ser också ett stort behov av att bygga upp kompetens inom avtalshantering, inte bara inom det tekniska sakområdet utan också inom juridik och uppföljning, för att kunna ställa och driva krav gentemot leverantörer på ett effektivt sätt. Här skulle Liberalernas förslag om avtalscontrollers ha en betydande roll för att motverka problemet.

Ett annat problem som måste hanteras är bristen på fungerande informationsflöden, både mellan kommuner och mellan kommunen och andra myndigheter som Skatteverket. Det är en fråga där staten har ett ansvar, men Stockholm som huvudstad måste gå före och vara pådrivande i att hitta lösningar. För oss är det självklart att den lagstiftade rollen som brottsförebyggande aktör också innebär ett ansvar att bygga strukturer, rutiner och samarbete som även fungerar i praktiken.

Vi har under senare tid blivit informerade om konkreta brister i stadens möjligheter att kontrollera entreprenörer löpande under avtalstiden, särskilt inom vissa stadsdelar. Ett exempel är inom parkskötseln, där det framkommit att leverantörer byter ut personal efter upphandling utan att detta anmäls eller där resurser saknas för att följas upp systematiskt.

Det har i flera fall varit svårt för stadsdelsförvaltningarna att säkerställa att samtliga personer som utför arbete åt staden omfattas av avtalsenliga villkor, såsom lön, arbetsvillkor och rätt till semester med mera.

Dessa brister undergräver stadens ambition om att endast göra affärer med seriösa aktörer och innebär en påtaglig risk för att offentliga medel når oseriösa eller till och med kriminella verksamheter. Det visar tydligt på behovet av skarpare krav på uppföljning och kontroll under hela avtalets löptid samt förbättrad samordning och stöd till stadsdelarna.

För att säkerställa att stadens inköpsarbete håller hög kvalitet och lever upp till kraven på sund konkurrens och rättssäkerhet, är det avgörande att beställarkompetensen inom stadens organisation förstärks. I dag finns det variationer mellan nämnder och stadsdelar vad gäller förmågan att följa upp avtal, tolka juridiska villkor och hantera komplexa entreprenader. En stärkt beställarroll är en nyckel till att förebygga välfärdsbrott och att säkerställa att skattebetalarnas pengar används på ett ansvarsfullt sätt.

Liberalerna har därför föreslagit att staden inför särskilda avtalscontrollers. Dessa ska ha kompetens att granska och följa upp avtal både ur ett juridiskt perspektiv och med fokus på ekonomisk hållbarhet. Det handlar inte bara om att säkerställa att avtalsvillkor efterlevs, utan även om att skapa en funktion som identifierar risker, brister och möjligheter till förbättring i hela inköpskedjan. Genom att professionalisera uppföljningen av avtal kan vi minska risken för att oseriösa leverantörer får fäste i stadens verksamheter och stärka kvaliteten i de tjänster som stockholmarna får ta del av.

Exemplet ovan med bristande uppföljning inom parkskötsel visar tydligt varför det behövs stärkt beställarkompetens och en mer professionell avtalsuppföljning. När personal byts ut utan kontroll och avtalade villkor inte följs upp, riskerar vi att välfärdsmedel hamnar hos aktörer som inte lever upp till stadens krav. Här kan en funktion som avtalscontroller göra verklig skillnad genom att systematiskt följa upp avtal och säkerställa att varje leverantör levererar enligt överenskommelse.

Slutligen För att effektivt stävja välfärdsbrottslighet krävs också skärpta rutiner kring jäv och korruption. Det är avgörande att stadens inköpsarbete genomsyras av transparens och att varje beslut fattas på objektiva grunder. Genom tydligare riktlinjer, utbildning och obligatorisk kontroll i riskutsatta delar av verksamheten kan vi minska risken för otillbörliga relationer och säkerställa att stadens resurser används på ett hederligt och rättssäkert sätt.

§ 11**Svar på remiss om revidering av program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter**

ALD 2025/107

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande revidering av program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande

Rosie Rothstein (L) lämnar ett särskilt uttalande.

Malin Frick (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) finner att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat förslag på reviderat program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter till äldrenämnden. Om kommunala angelägenheter utförs av privata utförare ska kommunfullmäktige, enligt 5 kap 3 § kommunallagen (KL), för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter.

I stadsledningskontorets förslag till program ges en beskrivning av de övergripande mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om i andra styrdokument som har särskild betydelse för verksamhet där det förekommer privata utförare. Vidare beskrivs stadens system för att utarbeta mer detaljerade mål och riktlinjer för respektive verksamhetsområde.

Förvaltningen delar stadsledningskontorets bedömning att det inte är praktiskt möjligt att i ett och samma styrdokument utforma detaljerade mål och riktlinjer för samtliga de verksamhetsområden där det förekommer privata utförare av kommunala angelägenheter.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/107-2 Tjänsteutlåtande - Svar på remiss om revidering av program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter
- ALD 2025/107-2.1 Bilaga - Program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter

Äldrenämnden 22 april 2025

Ärende 10

Dnr: ALD 2025/105

Revidering av program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter.

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Rosie Rothstein (L)

Särskilt uttalande

Liberalerna ställer sig i grunden positiva till den föreslagna revideringen av programmet med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter. Vi välkomnar att programmet nu även omfattar verksamhet som bedrivs i egen regi, i enlighet med ändringar i kommunallagen. Det är ett viktigt steg mot att säkerställa likvärdiga villkor mellan privata och offentliga utförare.

Liberalerna har vid upprepade tillfällen lyft betydelsen av tydliga mekanismer för transparens, kontroll och uppföljning inom välfärdsverksamheter, särskilt i syfte att förebygga och bekämpa välfärdsbrottslighet. I detta sammanhang spelar programmet en central roll. Det är avgörande att både medborgare och beslutande organ har tillgång till tydlig information om hur resurser används och hur kvalitet säkerställs oavsett vem som utför tjänsten.

Liberalerna dock kritiska till att programmets mål och riktlinjer hålls på en så pass övergripande nivå. Att hänvisa till redan existerande styrdokument utan att ge en konkret beskrivning av mål, förväntningar och uppföljningsmetoder riskerar att göra programmet tandlöst. Det finns en uppenbar risk att formuleringarna blir så allmänna att de förlorar sitt värde och blir svåra att följa upp på ett meningsfullt sätt. Detta kan i sin tur försvåra möjligheterna att utkräva ansvar när målen inte nås eller när kvalitetsbrister uppstår.

Liberalerna anser därför att mål och riktlinjer bör förtydligas, konkretiseras och kompletteras med tydliga indikatorer för uppföljning. Endast då kan programmet bli ett effektivt verktyg för styrning och transparens i kommunens samlade verksamhet.

2025-04-22

**Remiss om revidering av
program med mål och
riktlinjer för utförare av
kommunala angelägenheter**

Ärende 11

Malin Frick (C)

Särskilt uttalande

Centerpartiet står bakom vikten av att kommunens medel används effektivt och att kvaliteten i verksamhet som finansieras av skattemedel är hög – oavsett om den utförs av staden eller av privata aktörer. Vi delar också ambitionen om en god uppföljning och transparens för att säkerställa detta. Men vi ser med oro på hur det föreslagna programmet riskerar att leda till en alltför snäv detaljstyrning av externa aktörers förehavanden.

Det är bra att externa aktörer som bedriver verksamhet inom kommunens områden förväntas anpassa sig till kommunala mål, styrdokument och processer. Exempelvis att privata utförare ska bedriva verksamhet enligt kommunens integrerade ledningssystem (ILS), följa detaljerade uppföljningsmodeller inom exempelvis äldreomsorgen, och omfattas av samtliga styrdokument – inklusive miljöprogram, trygghetsprogram, tillgänglighetsprogram och Agenda 2030. Men det framgår också att allt från personalens villkor till detaljer om ägarförhållanden och ekonomi inkluderas i programmet. Att påverka personalpolitiken hos andra utförare liknar svepskäl från majoriteten för att minska valfriheten för stockholmarna. Självklart ska kvaliteten vara hög, arbetsrätten och, lagstiftningen följas men att Stockholms stad ska lägga sig i externa utförares personalpolitik är inte rimligt.

Vi menar att detta riskerar att skapa både en omfattande byråkratisk börda för framför allt små och medelstora aktörer, som kan få svårt att möta kraven utan betydande administrativa resurser. Det snedvrider i praktiken även konkurrensen till förmån för större utförare och kan leda till att färre aktörer kan bedriva verksamhet – särskilt sådana med idéburen profil. I förlängningen riskerar det att leda till en sämre välfärdsservice för stockholmarna.

Centerpartiet vill se en förvaltning som fokuserar på kvalitet – inte processer. Vårt mål är att staden ska både vara en professionell utförare och beställare, med skarpa uppföljningar av kvalitet och resultat, snarare än att driva detaljreglering av hur varje verksamhet ska organiseras. De krav som ställs i avtal ska vara relevanta och proportionerliga utifrån verksamhetens art och omfattning.

Slutligen så noterar vi att stadsledningskontorets inte anser att det inte är praktiskt möjligt att i ett och samma styrdokument utforma detaljerade mål och riktlinjer för samtliga verksamhetsområden där det förekommer privata utförare av kommunala angelägenheter. Det är stora skillnader på privata utförare i äldre nämndens verksamheter och utbildningsnämnden.

Vi ser därför med viss oro över att det riskerar att bli många, och olika, byråkratiska processer mellan stadens olika områden.

§ 12**Svar på remiss - En socionomutbildning i tiden (SOU 2025:27)**

ALD 2025/141

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen En socionomutbildning i tiden, SOU 2025:27, och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Rosie Rothstein (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordföranden Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 17 augusti 2023 att uppdra åt en särskild utredare att genomföra en översyn av socionomexamen för att motverka ungdomskriminalitet.

Den 21 mars 2024 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen. Uppdraget utvidgades till att överväga om målen i examensbeskrivningen behöver anpassas efter dagens samhällsutmaningar och kompetensbehov.

I betänkandet föreslås flera förändringar för att modernisera socionomutbildningen och bättre anpassa den till dagens samhällsutmaningar.

Äldreförvaltningen välkomnar en översyn av socionomutbildningen, som bör förbereda socionomer för samhällsutmaningar och stödja socialtjänstens övergång till ett mer förebyggande och kunskapsbaserat arbetssätt.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag om att tillsätta en ny utredning för att undersöka hur en förlängd socionomutbildning, som avslutas med en examen på avancerad

nivå, kan möta kompetensbehoven hos både yrkesverksamma socionomer och högskolan.

Förvaltningen anser att det skulle vara önskvärt att utredningen lagt större fokus på omställningen till den nya socialtjänstlagen och på samhällsutmaningar som socionomer möter, exempelvis den åldrande befolkningens ökade behov av välfärdstjänster, istället för att fokusera så snävt på ungdomsbrottslighet.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/141-2 Tjänsteutlåtande - Svar på remiss - En socionomutbildning i tiden (SOU 2025:27)
- ALD 2025/141-2.1 Remiss - En socionomutbildning i tiden SOU (2025:27)

Äldrenämnden 22 april 2025

Ärende 12

Remiss av En socionomutbildning i tiden (SOU 2025:27)

Dnr. ALD 2025/141

Rosie Rothstein (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att justera remissvaret i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Att därutöver anföra följande,

Vi välkomnar i stort utredningens förslag där flera föreslagna delar är positiva gällande den nya utformningen, inte minst införandet av ett utbildningsmoment om kriminalitet. Detta då många socialsekreterare i möten påtalat att just detta saknats i utbildningen. Samtidigt ska fokus fortsatt ligga på tidig prevention. Vi ställer oss frågande till förvaltningens kritiska hållning kring detta och hänvisningen till att utbildningen bör anpassas till nya Socialtjänstlagen, när den kommande lagen lyfter fram just att förebygga kriminalitet.

I socionomutbildningen bör betydelsen av samhandling med andra aktörer lyftas fram ytterligare, liksom skolframgång som central förebyggande faktor. Även samhällets särskilda ansvar för omhändertagna barn behöver tydliggöras, då kvalitén på samhällsvården för barn och unga kan vara direkt avgörande för framtida livschanser och välmående.

En förlängning av utbildningen vore bra för de som ska jobba med barnärenden och LVU, som görs i Norge. Detta för att både möjliggöra höjd status och lön för den socialsekreterargruppen, vilket kan möjliggöra att fler med erfarenhet söker de tjänsterna. Vi anser vidare att utbildningen måste innehålla fler moment verksamhetsförlagt, för det är det stora problemet med dagens utbildning, att de unga som går utbildningen inte får med sig tillräcklig praktisk erfarenhet av den klientel som de kommer att möta i jobbet. Däremot ser vi inget behov av att utbildningen ska förlängas generellt, då det inte finns behov av mer teoretisering, utan det ska vara ett praktiskt arbete nära människorna.

§ 13**Svar på remiss av administrativa sanktioner i
socialförsäkringen (Ds 2025:8)**

ALD 2025/153

Beslut

Äldrenämnden beslutar att anta förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8) och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) finner att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Äldreförvaltningen har fått en remiss från kommunstyrelsen angående administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)

Enligt utredningen ska den som lämnar en oriktig uppgift få en sanktionsavgift, om den oriktiga uppgiften har lett till en felaktig utbetalning av ersättning. Detsamma gäller den som inte uppfyller en skyldighet att lämna uppgifter eller anmäla ändrade förhållanden, om underlåtenheten har lett till en felaktig utbetalning. En sanktionsavgift ska sättas ned helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgiften med fullt belopp med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att det skyddsnät som finns i socialförsäkringen fungerar och att den inte utnyttjas på ett felaktigt sätt. Äldreförvaltningen är därför positivt inställd till att det läggs ett stort ansvar på varje person som begär utbetalningar från systemet att de lämnar korrekta uppgifter till grund för besluten. Det är också fullt rimligt att de som lämnar felaktiga uppgifter alternativt inte korregerar tidigare lämnade uppgifter vid förändringar ska kunna få en sanktionsavgift om det leder till en felaktig utbetalning.

Äldreförvaltningen anser i enlighet med utredningen att det ska vara möjligt att sätta ned avgiften helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut avgiften med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

I utredningen föreslås det även ett införande av sanktionsavgift för vårdgivare som felaktigt begär utbetalning av tandvårdsstödet. Äldreförvaltningen är positivt inställd även till detta förslag då det även här är viktigt att utbetalningarna går till det som socialförsäkringen är avsedd för

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/153-2 Tjänsteutlåtande - Svar på remiss av administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)
- ALD 2025/153-2.1 Remiss - Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)

§ 14**Anmälan av månadsrapport mars 2025**

ALD 2025/20

Beslut

Äldrenämnden lägger ärendet till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning följer förvaltningen kontinuerligt verksamheten över året och redovisar utfallet i månadsuppföljningar, tertialrapporter med delårsbokslut och verksamhetsberättelse med årsbokslut. I detta tjänsteutlåtande redovisas månadsrapport per den 31 mars 2025.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/20-3 ALD 2025/20 - Anmälan av månadsrapport med månadsprognos mars 2025

§ 15**Anmälan av protokoll från Förvaltningsgruppen (FG) den
16 april 2025**

ALD 2025/29

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/29-9 Justerat Protokoll förvaltningsgruppen (FG)
2025-04-16

§ 16**Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens
pensionärsråd (KPR) den 15 april 2025**

ALD 2025/38

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/38-8 Protokoll nr 4 KPR 2025-04-15

§ 17

**Anmälan av protokoll från det för socialnämnden,
äldrenämnden och överförmyndarnämnden
gemensamma rådet för funktionshindersfrågor den 16
april 2025**

ALD 2025/32

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/32-7 Protokoll funktionshinderrådet från den 16 april

§ 18**Anmälan av beslut fattade på delegation mars 2025**

ALD 2025/26

Beslut

Äldrenämnden lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/26-7 Anmälningslista, beslut fattade på delegation april

§ 19**Övriga frågor****Beslut**

Kristina Eklund (M) undrar varför information gavs till kommunstyrelsens pensionärsråd den 15 april, enligt protokoll, gällande beslut att den stadsgemensamma hälsodagen ska numera anordnas lokalt av stadsdelarna och att äldrenämnden inte har tidigare informerats om detta.

Äldredirektör Karin Bülow svarar att i äldrenämndens verksamhetsplan för 2025 planerades tillsammans med stadsdelsnämndernas aktivitetscenter, sociala mötesplatser och träffpunkter för en anpassning av seniordagen till lokala seniordagar utifrån efterfrågan från deltagare i stadsdelarna. Frågan lyftes på Kommunstyrelsens pensionärsråd utifrån att de gärna får lämna synpunkter utifrån deltagande.

§ 20**Borttagen på grund av sekretess**

ALD 2024/399